

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ АСТРОНОМІЇ

С.М. Хурсенко, *старший викладач*

*Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка, кафедра фізики*

Астрономічні дисципліни на фізико-математичних спеціальностях педагогічних вузів останніми роками були сильно скорочені за кількістю аудиторних годин. Наразі засвоїти постійно зростаючий потік інформації за результатами астрономічних досліджень без гарної організації самостійної роботи студентів (СРС) практично неможливо.

Зміни організації навчального процесу у вузах направлені на досягнення головної мети – підвищення якості підготовки фахівців. Саме у рамках всієї системи управління якістю навчання студентів слід розглядати організацію самостійної роботи студентів. Її роль зростає в силу різних причин: змінилися форми і методи навчання; впроваджуються інформаційні технології; застосовуються теорії діяльності, направлені на розвиток творчості, ініціативи особистості; скорочуються аудиторні заняття.

Отже, підготовка висококваліфікованих фахівців має бути спрямована на формування здатності до самостійної творчої діяльності. Ця робота повинна носити систематичний, а не епізодичний характер. Процес навчання має організовуватися так, щоб самостійна діяльність студента реалізувалася на всіх етапах: під час аудиторних занять (потоківих та групових), у поза аудиторний час, коли студент веде науково-дослідницьку роботу, виконує домашні завдання, працює над контрольними та курсовими роботами, працює з підручником і т.п.

Ефективне формування досвіду самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів можливе лише за умов:

- забезпечення оптимального поєднання аудиторної та поза аудиторної роботи;
- застосування новітніх технологій організації самостійної пізнавальної, наукової та виробничої діяльності студентів;
- врахування специфіки вивчення навчальних дисциплін;
- стимулювання самостійної роботи.

Головною фігурою в організації проведення та контролю СРС виступає викладач, який безпосередньо реалізує, здійснює керівництво самостійною роботою студентів за своєю дисципліною як індивідуально, так і в групі. В управлінні СРС викладач має здійснювати диференційований підхід до організації СРС; стимулювати інтерес студентів до поглибленого вивчення своєї дисципліни; визначати обсяг завдань для СРС відповідно до програми; створювати методичне забезпечення дисципліни; створювати умови для роботи студентів за індивідуальним графіком; здійснювати контроль за СРС своєї дисципліни.

У курсі астрономії, який вивчається студентами 4 курсу фізико-математичного факультету СумДПУ ім. А.С. Макаренка, значна самостійна робота виконується студентами під час проведення "Тижня космонавтики". План заходів включає різнопланові роботи:

- наукова конференція "Досягнення космонавтики та астрономії", на якій студенти представляють результати своїх індивідуальних завдань;
- спостереження за допомогою телескопа зоряного неба;
- конкурс стендів та виставка виробів "Подорож до зірок";
- круглий стіл, присвячений обговоренню-диспуту актуальних питань сучасного стану астрономії;
- захист та обговорення фантаст-проектів;
- перегляд документальних фільмів про досягнення космонавтики та астрономії.

При вивченні астрономії студенти створюють для себе педагогічну скарбничку, яка представляє собою збірку теоретичного і методичного матеріалу (публікації у журналах, газетах та ін.; відомості, необхідні для проведення бесід, роботи гуртка, усного журналу, оформлення астрономічного куточка, стендів, астрономічного календаря тощо) і буде наразі необхідна в період педагогічної практики, у роботі з учнями у літньому таборі відпочинку і в майбутній роботі в школі.

Досвід здійснення керівництва самостійною роботою студентів при вивченні астрономії підтверджує ефективність їх виконання, що сприяє значному поліпшенню підготовки майбутнього вчителя астрономії.